

CAP

VERMELL

Nº 111

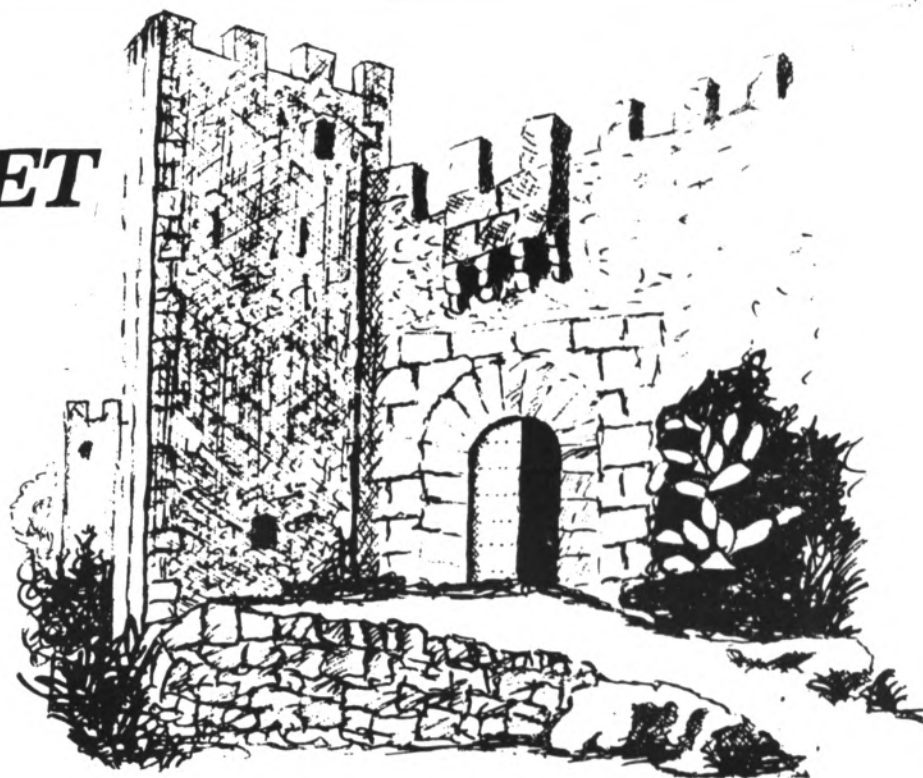
CAPDEPERA - CALA RAJADA

MARÇ 1990

PREMSA
COSTA

PORTALET

CONVERSA DE PORTALA

El Portalà, atrafegat, anava d'ací i d'allà arreplegant brutor i males herbes quan veié en Cucales, ja amb la cigarreta a la boca, que el saludava alçant la ma des de l'entrada.

En arribar a dalt, el Portalà ja havia pegat foc al caramull i'el punyia amb una forquilla.

- Bon dia.

- Bon dia que Déu mos do -contestà en Cucales, oferint una cigarreta al seu amic.

Sempre el convidava. En Cucales patia dels pulmons i el metge li llevà el fumar. La dona l'hi trobà unes quantes vegades i li armà un escàndol. Ara guarda la capça davall una pedra a l'entrada del Castell. El Portalà sempre li diu que mai no sabrà si hi puja per veure l'amic o per fumar-se mitja capça de Ducados.

- Pareix mentida que entre les murades se n'hi arreplegui tanta de brutor -continua en Cucales.

- No m'ho diguis. N'estic cansat d'arreplegar-ne. No importaria fer res més.

- On n'hi ha molta de brutor és a l'Agulla, darrera el tancat dels cèrvols és gros lo que hi han tirat.

- Ens falta molt de civisme i respectar més la naturalesa...

- Garrot! -cridà en Cucales- Garrot és lo que necessiten...

- No siguis animal. Per millorar la convivència no és necessari carregar-se a ningú -l'interrompé, fent mitja rialla, el Portalà.

A en Cucales li corria una curolla pel cap i no trigaria gaire a fer-ne partícep al company.

- Que has llegit el CAP VERMELL aquest mes? No en queden de gabellins. De seguir així ben aviat s'haurà perdut la raça. Només en queden un deu per cent de famílies mallorquines. És com si aquí fos l'estranger, sols que en lloc de nosaltres anar-hi lo forà ha vingut aquí.

- No n'hi ha per tant, Cucales, sempre ha estat així. És la història de l'home, sempre en moviment empès per la necessitat, la guerra, les circumstàncies moltes vegades desconegudes i no controlades pel mateix home. Tanmateix, la mescla d'ètnies i cultures és la garantia de la supervivència de l'espècie i de la superació cultural. A més, em sembla que no ho has acabat d'entendre, no és un deu...

- No em venguis amb sermons -l'interrompé en Cucales- Te conec bé a tu i les teves teories. Però ja veuràs com ben prest ens comandaran i no en necessitaran de Portalà.

En Cucales s'havia acalorat i tenia la cara vermellota quan passà una beata cap a la Capella.

- Què te passa, Cucales? No et trobes bé? La teva dona t'espera per anar a fer receptes.

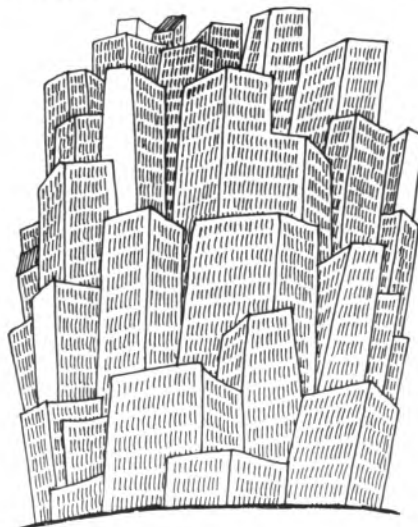
- Vauta amb el món! No me'n recordava! Me'n vaig escapat. Continuarem un altre dia.

AUTONOMIA El dia 4 de març es celebrà el Dia de les Balears, commemorant el setè aniversari de l'aprovació de l'Estatut. Quatre actes institucionals, tancats i restringits a la minoria dirigent, sense cap repercussió a nivell de carrer, foren el reflexe esblaimat d'una celebració que el nostre poble no té ocasió de festejar. Les nostres autoritats no estan per la feina. Celebrarem el 12 d'octubre, no us preocupeu.

FAROLA A la paret de l'antiga sacristia de l'esglesia del Castell hi han entaferrat una farola, de manera que qui arriba allà a dalt, mirant la façana de la capella es troba amb aquell fòtil davant els ulls. Quan a tots els monuments d'aquestes característiques es procura il·luminar-los de manera indirecta, les ments pensants responsables de la cosa del Castell, van i planten la farola. Un deu als responsables i la nostra més fervent enhorabona. Amb amics com aquests, el Castell no necessita enemics.

CONTRIBUCIONS Les obres d'infraestructura de sanejament de Cala Rajada, que han durat gairebé tot l'hivern, es troben força avançades. I amb la darrera fase han arribat les primeres contribucions especials. No insistirem sobre els criteris que creim que s'haurien d'haver aplicat per a repartir les càrregues d'aquestes obres. Ja ho férem en el "Portalet" del mes de gener i prou. L'Ajuntament, com s'ha vist, en tenia uns altres de criteris, així que els hotelers d'aquest poble, principals usuaris dels serveis de sanejament, no suporten cap mena de gravamen o càrrega distints dels que suporten els particulars. A la majoria de la gent no li agrada massa que sigui així, però la gent ho diu pel carrer o a dins el cafè. A través de "Cap Vermell" hem intentat aportar l'opinió de distints afectats per aquestes contribucions especials, però no han volgut opinar si això suposava que aparegués el seu nom i llinatges. Pensam que, davant aquesta actitud, no són de plànyer encara que suportin unes càrregues que considerem excessives.

CORXEES Moltes notícies musicals, com cada mes. Vegem:

- El dia 4 de març actuaren a l'Hotel S'Entrador, Margalida Palou i Esther Vives, interpretant al piano l'integral de les Dances Hungareses de J. Brahms. Organitzava Joventuts Musicals i hi hagué una bona assistència de públic.

- El dia 14 de març tengué lloc un dels grans aconteixements de l'any: l'actuació de l'Orquestra Simfònica de les Balears "Ciutat de Palma" a l'església de Capdepera. Amb el suport de l'Ajuntament, també fou Joventuts Musicals l'entitat organitzadora. La resposta del públic fou total, sobretot a nivell quantitatiu. Qualitativament ja seria més discutible. L'orquestra, lluitant contra un ambient sorollós, bastant bé.

- Joventuts Musicals anuncia les III Serenates d'Estiu, als Jardins de Ca'n March, per al proper més de juliol. Donarem a conèixer el programa oportunament. Així mateix tenen intenció d'organitzar el "Mes de la Música" durant el proper novembre.

-- El Centre Cultural Banda de Música de Capdepera ha complert la seva quarta participació a les Falles de València. Si no hi ha res de nou, hi haurà una cinquena eixida, tota vegada que, en principi, pareix haver-hi acord per ambdues parts. Bona senyal.

- El dia 3 de juny, si tot va bé, tindrà lloc el I Concurs de Pasdobles, per a bandes de música, organitzat per la formació local, la qual, com a organitzadora, no hi prendrà part. Hi haurà una peça obligatòria, "Gabellins" d'Enric Pastor, i una de lliure. S'anuncien importants premis en metàl·lic i s'espera una participació nombrosa.

MERCAT Com haureu sentit comentar, es té la intenció de canviar els dies de mercat de Capdepera i Cala Rajada, intercanviant els dies en què actualment tenen lloc. Els dissabtes tendria lloc a Capdepera i els dimecres a Cala Rajada. L'explicació que se'n ha donat és la següent: l'Ajuntament vol que tots els placers que paren a Cala Rajada també ho facin a Capdepera, amb la qual cosa es faria necessari ampliar l'espai d'aquest últim nucli, cosa impossible un dia lectiu de l'escola de S'Alzinar. Aquesta és la raó que coneixem i la que exposam. Qui en sapí d'altres que ho digui.

SETMANA Sota la coordinació de l'Àrea Socio-Cultural de l'Ajuntament, ha tengué lloc, aquest mes de març, la I Setmana de l'Arbre. Les activitats dutes a terme han consistit, bàsicament, en la repoblació forestal a la Torre de Canyamel (zona cremada l'any passat). Els dies 12 i 13 foren els alumnes del Col·legi S'Auba, els encarregats d'anar a sembrar pins; el dia 14 hi anaren els alumnes de l'Escola d'Adults; finalment, els dies 15 i 16 els tocà el torn als alumnes del Col·legi S'Alzinar. Així mateix, durant tota la setmana, els alumnes realitzaren activitats didàctiques de coneixement, conscienciació i estima vers la natura (fitxes, comentaris de text, audiovisuals, benvinguda a la primavera, etc.)

Sembram arbres ...

....sembram vida !!

març

1990

I SETMANA DE L'ARBRE

RES NO IMPORTAVA LA TIMIDESA
dels dibuixos...

tot donava voltes dintre
d'un cap foradat,

pujava,

baixava,

tal com si fos una màquina

de rentar roba;

amb la diferència

que ja no netejaria res,

ni les idees,

ni els ombrívols pensaments,

ni els sentiments...

Imatges marejades

que seguirien amb els peus

un paper de dibuix,

amb les mans aferrades al cap

per no perdre'l,

amb els dits encreuats,

demanant a l'atzar

sortir-ne d'aquesta.

Cada vegada pareixia més difícil

fer el paper de persona i mantenir-se,

aguantar-se, sobreviure.

Els colors es mesclaven,

el pinzell perdia el pèl,

el cervell eixugava les idees,

el fàstic de les hores

alimentava la follia,

la sang demanava un ritme

més accelerat.

El vespre s'havia d'aprofitar

totalment,

no podia quedar cap minut abandonat...

MÚSICA, per vavor!

Que comencin a sonar les estrelles

i tothom faci el que li plagui

...fins que exploti

aquesta bimbolla;

o bé fins que

s'engati la lluna

i ja res no li importi.

A N T O N I A

DURANT EL MES DE FEBRER...

Han nascut:

Albert Carles Díaz Beltran,
de Marc i Francisca del Carme.

Joan González Pérez,
de Jesús i Maria Rosa.

Miquela Frontera Yaw,
de Gaspar i Mercè.

Glòria Salort Flaquer,
de Bartomeu i Margalida.

S'han casat:

Francesc Xavier Silva Romero
amb Maria del Carme Franco Escobar.

Josep Manuel Barba Torres
amb Catalina Alzina Sureda.

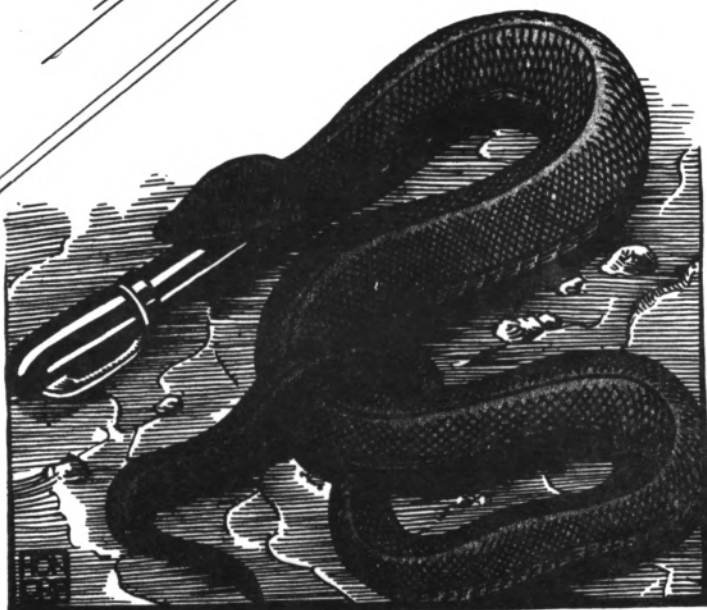
Han mort:

Joan González González

Isabel Alzina Orpi

Joan Manuel Ruiz Ruiz

Bartomeu Sureda Flaquer

Punyides

- Per què quan es va a sentir un concert a fora poble, els pares o mestres no vigilen un poc els seus al.lots? Aquesta no és la manera ideal d'aprendre a estimar la música.

- Per què ens agrada tant parlar darrera i quan es tracta de donar la cara no deim res?

- Per què davant les autoritats, els conductors són sempre culpables mentre no demostrin que no ho són?

- Si la sang és tan necessària per a la vida dels éssers humans, per què hi ha religions que prohibeixen de donar-ne i de rebre'n?

- Mirau si hi anam malament amb la normalització lingüística que hi ha llocs on han traduït Calle Honderos per Carrer Forners.

- No hi ha dret que el futur professional de les persones hagi de dependre de l'estat d'ànim d'un altre.

- A lo vist ja s'ha acabat l'hivern. Ens havíeu adonat que hagués començat?

- No sempre els qui tenen més doblers són els més rics.

ERISSO.

Es Pastor
de Son
Perdiu

La gent ara està contenta
que ja no hi pot estar més.
Li presenten uns papers
on molt bé s'hi representa,
posada en llestres d'impremta,
una contribució
que et fa netes butxacó
igual que una rentadora.
Aquesta depuradora
mos deixa sense un velló.

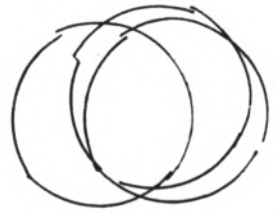
Aquest impost que mos cau
com si mos caigués del cel,
cau com bunyol dins sa mel
i organitza tal sarau
que an es batle el posen blau
i verds an es regidors.
Jo crec que aquests bons senyors
mos tenen ben agafats
i que ni entre tots plegats
els farem treure es colors.

Mos han dit que hem de pagar
i ara a pagar falta gent,
que contra s'Ajuntament
és impossible es lluitar
i qui no es vulgui rascar
sa butxaca, el cercaran
i després li posaran
un recàrrec fabulós.
S'Ajuntament poderós
entre tots hem de fer gran.

LLOCS DE VENDA:

- Els dos estanys de Capdepera
- Llibreria L'Orient
- Llibreria Cala Rajada
- Casa del Mar
- Es Sitjar

DES D'UN CAPITOL DE "FILL D'HOMÉ",
DE A. ROA BASTOS.
"PERFIL D'UNA LLASTIMOSA SORTIDA DE SOL AMB PERIÒDIC"

A la nit, cada vegada més enfollit
donant pas a la llepadassa de l'alba,
a les tenebres encolades al llarg del cos descalç.
A les llums creixents
que van acolorint troços de cel on n'hi hagi.
Els ulls i l'oïda
finíssims... de la por que vessa cap a defora,
creant les seves pròpies imatges a l'entorn.
(Anava i menjava ocellons... Alt, blanc i sense moure'm.
Tot un espetec rera un altre d'ossets.
-Me naixeran ales- deia una vegada i una altra, iteratiu).
Tan bastonejat Tan espectral Tan esllomat Tan nuu Tan empastifat;
tal i com "regant les darreres llecors" al final,
per tots els forats...
Xipollejava a la pluja roja dels arbres
llagrimosos de pur i nítid espant,
com si caminàs de per vida fermat a un sortilegi sinistre (destre?).
Ara comprenc l'udol dels cans,
els diluvis repentins que inunden en un moment,
el tomb i el retruny dels rius del pit i els polsos...
l'espasme dels batecs...
Els cans no enganen quan és la perdició la que clareja,
la que sura fistonejada
com una randa que ens va caiguent sobre la cara.
Una passa més? La desesperació s'avança.
Els ulls treuen tot l'estam de la suor salina de l'ànima.
La visió s'anticipa com un xiuxiueig,
com una bufada,
engolint-se l'alè i la sabiduria amb un brou inflat i pestilent,
amb una urticació de païra.
Una altra passa?
Les mossegades de serps van per l'aire
desferrades, ensumant... amb llurs llengües moradenques.
Mossegant frenèticament,
esventegant contra l'aura un índex de vida,
una silueta nua i espectral de desorientat.
Entrellucant els contorns amb els seus ulls secs, lloscos,
eternament i cabalísticament oberts cap al Nord,
cap a la fangosa dislocació fangosa i inflada,
cap a la pútrida emanació impenetrable,
cap a l'embullim,
la incomprensió i l'estrèpit.
Les bimbolles adormides badallen buidament,
se desdibuixen entre el manoteig, el fang negre,
les bòfegues flemoses que rebenten en l'irrespirable baf vermellós,
en el buit en l'absència en el somriure fred i letal
en els retorçuts deliris en l'alienació mental en les "llacunes"...
en la gelada i tremolosa cremada de les llagues purulentes
en les presons en els presidis
en els infants desencaixats en els fondals i remolins
en la finitud infinita de l'espiral
en les garrotades de cec d'un volat evadit... fugitiu?
Me deix entendre?

COLAU VIVES

NORMALITZA, tu QUE POTS

-5-

Em referia, el mes passat, a la immigració com a un dels factors decisius per a la reculada del català com a llengua de comunicació habitual a ca nostra. Deia, exactament: "La immigració és un altre poderós corrent d'entrada per on la llengua i la cultura castellana s'obrin pas a través de les sovint dèbils defenses de les nostres pròpies formes culturals".

Pens que aquest fenòmen, per la seva importància, mereix tot un capítol d'aquesta sèrie i un tractament mínimament rigorós. És el que vull intentar, i ho faré de la ma d'un treball molt més ample que el que aquí es resumirà. Es tracta de la ponència presentada per Bartomeu Bennàssar Vicens a l'encontre "La cultura a les Illes Balears", organitzat per l'Obra Cultural Balear el desembre de 1987 a l'Auditori de Palma. La ponència de Bartomeu Bennàssar duia per títol "Cultura nacional i immigració. Aproximació a una qüestió pendent", i fou posteriorment editada, concretament el febrer de 1988. També aportaré algunes dades de caràcter local, que ens han estat facilitades per l'Àrea Socio-Cultural de l'Ajuntament de Capdepera.

El primer que m'agradaria significar és el que diu un personatge en el "Portalet" d'aquest mes. Emigrar és quelcom consubstancial a l'home, quan aquest es veu empès per les circumstàncies o per la necessitat. Els mallorquins també ho hem estat emigrants, quan les coses han vingut mal donades a Mallorca. Ara vivim una època inversa i nosaltres som els afortunats de poder donar cabuda a un nombre considerable d'immigrants. Un més dels problemes que això comporta és el de la integració cultural, quan la de procedència no és la mateixa que la d'acollida, com aquí succeeix.

Segons el treball de B. Bennàssar i fent referència al padró municipal d'habitants de 1986, el nombre total d'habitants de Balears era de 679.964, dels quals un 71'31% eren nascuts a les pròpies Balears, i un 28'69%, això és 195.103 persones, eren immigrants. Aquestes mateixes dades, referides a Capdepera i segons

tori catalanoparlant. A Capdepera, el nombre de catalanoparlants baixa fins al 68'57%; si hi afegim els que entenen el català, el percentatge se n'aniria fins al 85'92%.

Si circumscrivim el problema al nostre poble, veim que amb una població en què gairebé la meitat dels seus membres són immigrants, solament un 14'08% no entenen la nostra llengua. La qual cosa, com a mínim, ens hauria d'ajudar a desdramatitzar la situació, sobretot si tenim en compte el poc que s'ha fet per ajudar a una efectiva integració dels arribats d'altres comunitats autònomes. Per altre costat, això, també, ens hauria d'estimular a la utilització del català en totes les circumstàncies i situacions, donada la immensa majoria d'habitants que el parlen o l'entenen.

Arribats a aquest punt, em permet de transcriure textualment alguns paràgrafs del treball de Bartomeu Bennàssar que ens poden aproximar a una actitud de necessària integració entre les dues comunitats culturals que ara formen el nostre poble: "El dret a emigrar (hi ha un deure anterior, que correspondria al dret de romandre al propi lloc, i és aquest: el capital ha d'anar a trobar el treball i no al revés, és clar que no per explotar-lo a la baixa com a mà d'obra barata) comporta el deure de respectar el bé comú (i els drets dels autòctons). Situant-nos en el punt de vista del més feble (emigrant, duna banda i receptor també debilitat en els seus drets, de l'altra) s'ha d'insistir en els drets dels dos grups. No es pretén, amb el dret d'emigrar, crear comunitats dins d'una comunitat, com el padró de 1989, ens diuen que els nascuts a Balears són solament el 54'60%, mentre que els immigrants serien el 45'40%. És a dir, que estam més de setze punts per damunt de la mitjana d'immigració de la Comunitat Autònoma.

Segona estadística del treball de Bennàssar: la comunitat lingüística catalana de les Balears representaria el 75%, davant un 25% de població no catalanoparlant; del 75% de catalanoparlants, el 94% han nascut al terri-

si es pretengués perpetuar-se de pares a fills. El mateix principi i estil de solidaritat, en virtut del qual no sempre -cal reconèixer- ho una vegada més- han estat rebuts, hauria de moure'ls a integrar-se plenament en la societat que han "escollit" i que els ha "acollit". Lrets i deures, doncs, correlatius. (...) No s'han de constituir comunitats o barris autòctons i comunitats d'immigrants, comunitats mallorquines o castellanques (ni tampoc alemanyes o franceses o angleses). No es poden afavorir els cercles tancats, els "gettos" nostàlgics o amb actituds de refús; s'ha d'ajudar l'arrelament amb els múltiples canals per fer-ho. Arrelament que s'ha de fer a l'escola, la televisió, la ràdio, la premsa, etc... i, important és clar, a l'empresa, les associacions de tot tipus, la participació en el joc democràtic de les eleccions, etc. al servei del projecte comú de país (que aquest és el que ens dóna el menjar i el viure i no un altre país;".

Ha estat aquesta, al llarg de la història, una terra de pas, de cultures que s'han anat superposant i que ens han anat conformant com a poble. Tenim dret, com es deia més amunt, a defensa la nostra llengua i la nostra cultura, però hauríem de fer un esforç perquè aquesta actitud no derivés cap a una xenofòbia injustificable des de tot punt de vista. Cercar l'equilibri, no baixar la guàrdia, fer valer els nostres drets, per un costat. Mostrar-nos receptius amb els immigrants, donar una mà, ajudar la seva integració, per l'altra banda.

Per acabar aquesta entrega, dues advertències. Si la integració no es produeix ara i els fills dels immigrants també es mantenen monolingües, la pròxima generació de castellanoparlants ja no se sentiran forasters i, definitivament, poden deixar els catalanoparlants en minoria, donant raons a alguns grups interessats en què aquesta inversió es produeixi. Segona advertència: ningú no pot imposar -ni ho ha de fer- l'ús del català, és a dir, que hom pot ésser monolingüe en castellà, però no en català; així poden arribar a deixar la nostra llengua per a usos emblemàtics i testimonials: posar rètols, capçaleres, noms de botigues, etc. Aquests dos perills i d'altres consideracions al respecte els trobareu a "Mallorca ara", pàgina 269, de G. Bibiloni i A. Artigues.

I res més per aquesta vegada. És evident que els problemes lingüístics derivats de l'immigració no queden aquí ni resolts ni tan sols exposats totalment. És una simple aproximació. Solament una aproximació.

JAUME FUSTER

AQUEST NÚMERO L'HEM FET:

Joan Nebot
 Mari-Germa Melis
 Joana Colom
 Maria Vives
 Pep Terrassa
 Llucià Sirer
 Mª Antònia Nadal
 Jaume Fuster
 Ani Muñoz
 Antoni Amorós
 Gabriel Torres
 Antònia Vila
 Gabriel Flaquer
 Antònia Garcia

BOLLETÍ DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

Capdepera - Cala Rajada

MARÇ 1990

Via Joan Carles I, s/n
 Capdepera

Dipòsit Legal: 197/80

Imprimeix:
 APOSTOL Y CIVILIZADOR, Petra

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors

CONVERSES

Dia 27 de febrer fou inaugurada l'emissora d'"Antena-3" a Capdepera. La rapidesa i cautela amb què el projecte s'ha duit a la pràctica ha sorprès a més d'un, doncs no feia gaire temps que havien sortit publicades les concessions de les noves emissores de F.M. a l'illa de Mallorca. De fet, aquesta ha estat la primera que ha entrat en funcionament.

Nosaltres, que no entenem de tàctiques ni de tècniques comercials, ens hem acostat a saludar els responsables de la nova emissora gabellina i a conversar una mica d'aquest projecte radiofònic que just ara acaba de començar. N'Antoni Palmer, "Fabio", corresponsal del diari "Última Hora" y col.laborador de l'emissora, ha estat el nostre interlocutor.

COM HA ESTAT QUE "ANTENA-3" DECIDI INSTAL·LAR UNA EMISSORA A CAPDEPERA?

- Tot va començar per una decisió del Govern Central de crear un mapa de concessions d'emissores de F.M. a tota Espanya. A Mallorca n'hi situaren cinc, concretament a Palma, Manacor, Inca, Santanyí i Capdepera. Aleshores, totes les empreses interessades presentaren la documentació exigida i sol·licitaren de participar en el concurs per a la concessió. Uns ho aconseguiren, com la Cadena Rato, propietat del diputat del Partit Popular, Rodríguez Rato, que n'aconseguí dues de les millors: Palma i Manacor. "Hora Nova" aconseguí la de Capdepera. D'altres, com la que representava Luís del Olmo, no n'aconseguien cap i ara han presentat recurs. De tot d'una, el resultat del concurs ens va venir una mica de nou, però ara estam ben contents i disposats a fer feina.

QUI SERÀ EL RESPONSABLE D'AQUESTA EMISSORA?

- Miquel Vives és l'encarregat de dur-la endavant. Jo hi col.laboraré amb un programa diari sobre temes d'actualitat i de política municipal que s'emetrà de 14 a 14'30 hores. Al mateix temps seguiré amb "Última Hora".

QUIN TIPUS DE RADIO FAREU?

- La ràdio intenta entrar dins la societat i fer un servei. Ens hem ofert a l'Ajuntament i a la Tercera Edat per si volen fer un programa. Qualsevol que vulgui dir qualche cosa interessant té els micròfons oberts. Fer una ràdio comarcal o local les vint-i-quatre hores del dia és pràcticament impossible, per tant, necessitam connectar amb l'emissora regional. Prest farem un informatiu comarcal de 8'30 a 9 hores del matí, en connexió amb els corresponsals. Al migdia, de 12 a 14'30 hores tendrem en antena un programa musical.

POT HAVER-HI QUALQUE TIPUS D'INCOMPATIBILITAT TECNICA AMB L'ALTRA EMISSORA LOCAL?

- Ambdues emissores són totalment compatibles i ens agradaria que l'emissora municipal milloràs les seves condicions tècniques i de feina. Les emissores municipals tenen un plantejament molt diferent a les comercials; la seva tasca és molt clara i concreta: informar del que fa l'ajuntament, donar avisos, actuacions, debats polítics, etc. L'emissora municipal

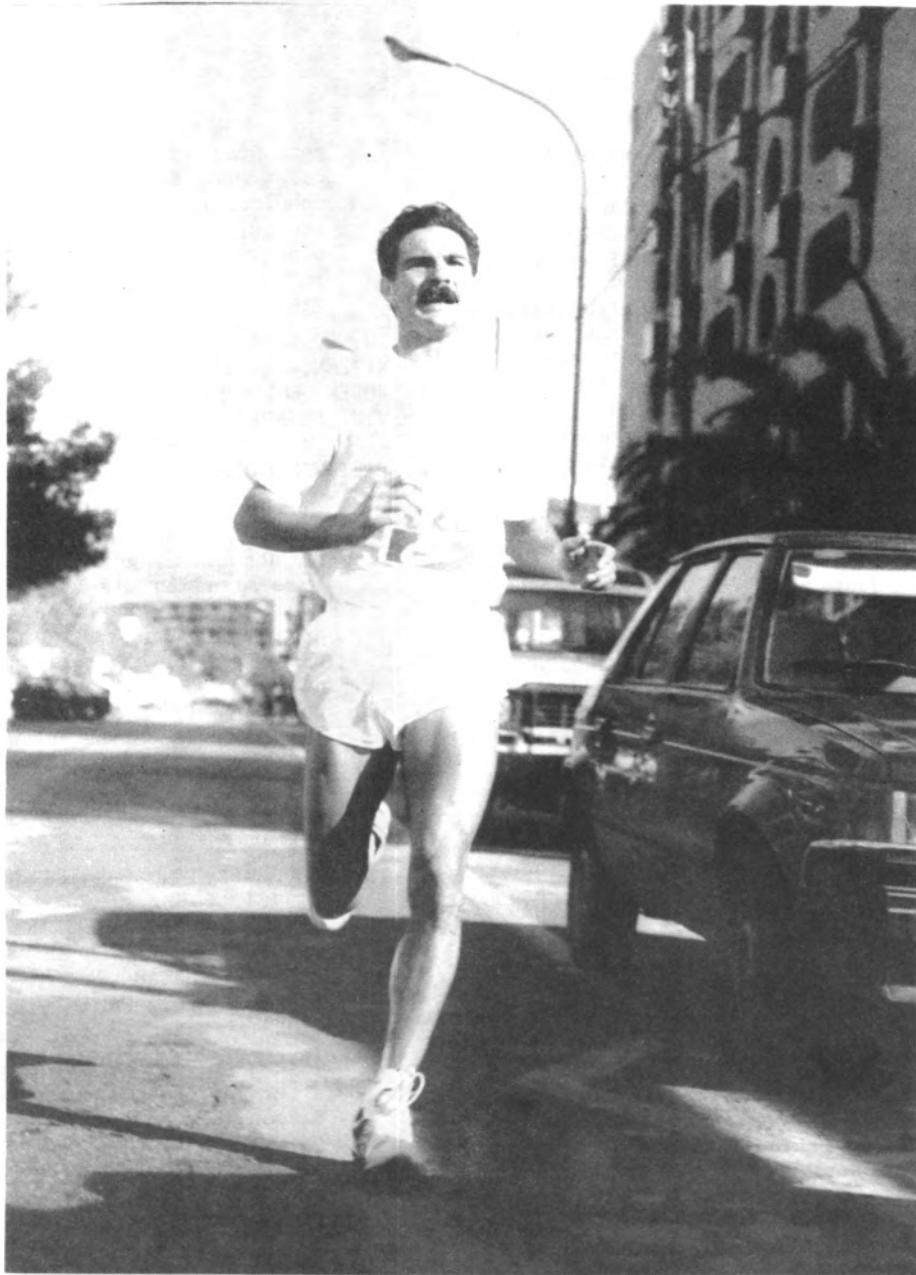

de Calvià està muntada en aquest sentit.

COM CREIS QUE HA ANAT LA VOSTRA VINGUDA AL POBLE?

- Nosaltres estam molt contents i creim que l'emissora ha caigut molt bé ja que començam a tenir anuncis i sabem que som de cada vegada més escoltats. Avui dematí (diumenge dia 18) ha vengut molta gent de tota la comarca a parlar d'esports.

Sembla que "Antena-3" tenia interès en començar ràpidament les emissions, anticipant-se així a la competència, guanyant audiència i compensant d'alguna manera el seu aïllament geogràfic. La Cadena Rato, per exemple, encara cerca uns locals a Manacor. Mentrestant, "Antena-3" vol demostrar que des d'un racó de Mallorca també és possible l'èxit. Nosaltres els ho desitjam.

En Tomeu Garau, de "Ca's Bombu", és l'atleta local més conegut i el que ha aconseguit els millors resultats en una modalitat esportiva que, a nivell local, es troba a la prehistòria. Ell s'ha entossudit, durant molts d'anys, en una tasca solitària, sense cap recolzament ni suport. Sols la seva força de voluntat i l'amor per l'esport l'han mantingut en actiu. Començà com a velocista i actualment, per qüestions d'edat, és un consumat fondista que participa en gairebé totes les curses que s'organitzen a la nostra illa. De l'esport n'ha fet un complement vital que no l'obsessiona però que el marca i al que dedica un bon grapat d'hores. Com a més genuí representant de l'atletisme local, parlem amb Tomeu de la grandesa i misèries d'aquest esport i del seu futur a Capdepra i Cala Rajada.

PARLA'NS, PER COMENÇAR, DELS TEUS INICIS ATLETICS, DE COM I QUAN ET VA VENIR AQUESTA CUROL·LA.

- Tot va començar a nivell escolar. Com que destacava en la pràctica esportiva, m'oferiren la possibilitat de fer unes proves amb un club d'atletisme de Palma, el Mediterrani. Jo per aquell temps anava a l'Institut. Vaig fer aquelles proves i me vaig federar. Les meves aptituds eren de velocista i vaig practicar la velocitat durant dos anys. A l'any 78 vaig fer campió de Balears de 400 i 800 metres. Jo practicava els 100 i 200 metres,

SEGUEIX...

però per aquell temps hi havia una alemany molt bo, Harry Muller, que me tapava el primer lloc en aquestes distàncies, i l'equip em va situar estratègicament en unes distàncies on podia guanyar, com així va ser. Aquest any, que va ser el més esplendorós pel que fa a resultats esportius, fou un any desastrós en quant a resultats acadèmics. Això va produir un evident malestar a la meua família, i com que, per altra part, no hi havia cap facilitat per anar a entrenar, tot va repercutir negativament en la meua dedicació a les carreres.

ES FEIA DIFÍCIL SEGUIR PRACTICANT INTENSIVAMENT L'ATLETISME...

- Sí molt. Juntament amb un company de Manacor, que nomia Camacho i que no sé per on para, anàvem a Palma, a les pistes de San Fernando, en l'autocar. Gairebé sempre, a l'hora de tornar, l'autocar ja havia partit i havíem de venir fent auto-stop. Ens en passaren de tot color. Un dia no ens agafava ningú, fins que unes monges ens dugueren fins a Vilafranca. Aquell mateix dia, el viatge va acabar dins un altre cotxe ocupat per personal ben distint: un grup de "travestís" que venien a actuar a Cala Rajada. Això era la nostra forma d'anar a Palma a entrenar. Aquesta situació no es podia mantenir molt de temps, la cosa se va anar relaxant fins que ho vaig deixar anar, concretament a nivell competitiu.

I DESPRÉS QUE VARES FER?

Jo seguia practicant pel meu compte, aquí a Cala Rajada. Lògicament, ho feia molt més suaument. No tenia objectius concrets. Així passaren dos o tres anys, fins que vaig tornar-me a presentar a les curses populars de les Festes del Carme. La cosa me va anar bastant bé, amb algunes victòries, i això em va animar. Ara bé, el que m'ha suposat una empeta decisiva ha estat el fet de participar a les Mitges-Marathons del Carme dels darrers anys, tant a la part organitzativa com a la de participant en la pròpia cursa. I crec que no solament jo m'he sentit estimulat, sinó que ha fet reviscolar tot l'ambient atlètic local.

COM HA ESTAT AIXO?

- Bé, a través de la Mitja Marathon del Carmen he tengut ocasió de prendre contacte amb la gent de Mallorca que es dedica córrer. I no solament jo, sinó d'altres

persones que ara corren habitualment gràcies a aquest ambient que s'ha creat. El conèixer gent que té les mateixes curolles que tu, l'intercanvi d'impressions, l'estar dins aquesta "moguda", t'ajuda a recobrar la il·lusió, o a descobrir-la si no l'havies tenguda mai.

TU, A GAIREBÉ TOTES LES CARRERES QUE S'ORGANITZEN, OCUPES LLOCS CAPDAVANTERS, SI PER AIXO PODEN ENTENDRE EL QUEDAR ENTRE ELS QUINZE O VINT PRIMERS. TENGUENT EN COMPTE QUE A LA MAJORIA DE CURSES SOU MÉS DE CENT-CINQUANTA ELS PARTICIPANTS...

- Sí, però quan te pregunten quin has quedat i tu contestes que el catorze o el deu, la gent ho valora negativament i se mira més els que t'han arribat davant que no els que t'han arribat darrera, quan realment el simple fet d'arribar després d'haver corregut vint o trenta quilòmetres ja hauria d'esser digne de consideració. Pensau que molts de corredors fan dues sessions d'entrenament diaris, amb cent o cent-vint quilòmetres setmanals. Quedar entre els quinze o vint primers suposa moltes d'hores de dedicació cada setmana. I això no es veu.

TU, FINS ARA, LA CARRERA MÉS LLARGA EN QUE HAS PARTICIPAT ES LA INCA-PALMA, AMB UNA TRENTENA DE QUILOMETRES. SABEM QUE EL PROPER DIUMENGE (ENS REFERIEM AL DIA 25 DE MARÇ) TENS INTENCIÓ D'INTENTAR EL TEU PRIMER MARATHON, EL DE LA PLATJA DE PALMA. ¿QUINES SÓN LES TEVES INTENCIONS AL RESPECTE?

- Aquest diumenge vaig a participar i a fer quilòmetres. De fet, no tenc intenció d'acabar i si faig trenta quilòmetres ja em donaré per satisfet. Per ara, la meua preparació no està enfocada a la marathons, però, sense cap dubte, jo acabaré correguent aquesta distància. A mesura que passen els anys i es va perdent velocitat però es guanya en resistència, la marathons es converteix en un objectiu per a la majoria de corredors i els quaranta-dos quilòmetres constitueixen la distància mítica a superar.

COM DEIES ABANS, EL SIMPLE FET D'ACABAR UNA CARRERA D'AQUESTES CARACTERÍSTIQUES JA HAURIA DE SER RECONEGUT, EN CANVI MOLTS D'ESPORTS QUE EXIGEIXEN MENYS DEDICACIÓ I ESFORÇ TENEN MOLT MÉS RECONeixEMENT POPULAR. COM HO VEUS, AIXO?

- En certa manera és lògic. Per a la gent que no coneix aquest món de l'atletisme, i de les carreres de llarga distància

en particular, pot semblar quelcom avorrit, fins i tot incompreensible. Sols els que corren o els que ho han intentat alguna vegada saben dels sacrificis i les dificultats que això suposa. I quan veus una persona de cinquanta anys o més que et dóna una passada, encara més t'adones de les teves limitacions i de la distància que ens separa de la gent que viu al marge de l'esport.

QUÈ VOLS DIR AMB AIXO?

- Vull dir que la gent no pot imaginar les hores que un corredor dedica a entrenar, les sabates que ha espellat, el règim alimentici que duu, quin és el seu estil de vida. Tots ho feim perquè volem, però córrer significa acomodar el teu horari a fi de trobar hores per entrenar, i significa també sacrificar algunes coses que també t'agradaria fer. És qüestió de prioritats, però el que vull dir és que córrer no és quelcom que es pugui fer esporàdicament, de manera discontinua, sense control. Si no ho tens molt clar, aviat desisteixes i trobes excuses per deixar-ho anar. Si un sap que ha de sortir a entrenar, ho de fer, invariablement, sense que res et faci desistir.

MALGRAT AQUESTA MANCA DE RECONeixEMENT POPULAR A QUE ENS HEM VENGUT REFERINT, POSSIBLEMENT TU SIGUIS UN PUNT DE REFERÈNCIA PER A AL.LOTS QUE VOLDRIEN INICIAR-SE EN EL MON DE L'ATLETISME.

- Potser, no ho sé. En tot cas, el que jo diria és que córrer, a no ser que siguis un fenomen, no dóna recompenses immediates, i fins i tot a llarg termini tu ets el teu propi enemic. És a dir, qui vulgui començar a córrer ha de pensar que possiblement això no li suposarà més que la satisfacció personal de la pròpia superació, cosa no gens menyspreable per altra part. També es crea un clima de solidaritat molt bell, quasi de complicitat, amb l'altra gent que corr, aquella gent amb la que arribes a la meta després d'haver compartit l'aventura de fer plegats un caramull de quilòmetres.

EN QUAalsevol CAS, L'AMBIENT, A NIVELL LOCAL, NO ÉS MOLT ESTIMULANT. SENSE UN CLUB, SENSE INFRAESTRUCTURA, SENSE UN BROU DE CULTIU ADIENT...

- Jo crec que aquesta circumstància és ampliable a tota la comarca de Llevant. A Manacor, per nombre d'habitants, hi ha un quants corredors més o manco desta-

cats, però ni a Sant Llorenç, ni a Son Servera, ni a Artà no trobam gent que corri. Però no és sols per manca d'infraestructura. Crec que es tracta d'anar creant un entremat humà capaç de crear un efecte multiplicador del gust per l'esport pur. I això, encara que de manera incipient, s'està començant a donar. Aquí ja som cinc o sis els que correm habitualment. Les curses del Carme han fet molt i poden seguir fent molt més per a l'atletisme local.

SERIES PARTIDARI DE LA CREACIÓ D'UN CLUB LOCAL?

- Sí que ho seria, però sense precipitar els aconteixements. És a dir, seria partidari d'un club d'atletisme sempre que hi hagués una base humana que el demanàs. I això, ara per ara, no hi és encara.

EN QUAalsevol CAS, COM VEUS EL FUTUR DE L'ATLETISME A CAPDEPERA I CALA RAJADA?

- Jo voldria ésser optimista. Jo continuaré correguent, independentment de les circumstàncies que es donin. Clar que sempre és millor si hi ha un bon ambient i trobes el recolzament d'altre gent que comparteix la teva afició. El que em sembla perillós és, en matèria esportiva, deixar-se dur per modes passegeres, perquè una vegada passada la moda tot se'n va a baix. Això encara és més acusat en les curses de llarga distància, on als practicants se'ls exigeix un gran sacrifici per a molt poca recompensa. Si no és des d'un plantejament sòlid, la cosa dura poc. Si es fa per esnobisme, o per un cert afany de protagonisme, encara és pitjor, i l'aventura està abocada al fracàs.

ALGUNA COSA MÉS?

- En tot cas, jo animaria la gent a fer esport, i a córrer en concret. Que ho facin baix control, sense llançar-se a l'aventura de cap i sense control. Córrer és entrar dins una dinàmica que, en alguns casos extrems en els que tampoc no hi perquè caure, frega el misticisme. De totes maneres, sí que estic convençut que el córrer de manera sistemàtica, de manera racional, sense obsessions, marca positivament la teva personalitat i incideix favorablement en la teva conducta diària i en els teus plantejaments vitals.

Una revisió mèdica, unes sabatilles adequades i roba lleugera. Això és tot el que es necessita. I ganes de córrer, moltes ganes de córrer. Us animau?

amnesty
international

SECCION ESPAÑOLA

"APUNTA'T ALS DRETS HUMANS", UNA CAMPANYA
D'AMNISTIA INTERNACIONAL ADREÇADA A JOVES
I EDUCADORS.

AI reclama que la formació sobre drets
humans sigui part permanent del sistema
educatiu.

AI demana als joves que s'uneixin en una
xarxa per apel·lar en favor d'altres joves
que pateixen violacions de drets humans.

"Apunta't als drets humans" és el lema d'una campanya iniciada per la secció espanyola d'Amnistia Internacional el dia 28 de febrer d'enguany i adreçada als sectors juvenils i educatius.

La campanya pretén de formar grups permanents de joves i associacions juvenils que treballin en una xarxa constituïda per apel·lar en favor d'altres joves de tot el món que són víctimes de violacions de drets humans. Els membres d'aquesta xarxa rebran periòdicament informació sobre casos individuals i recomanacions perquè les seves accions s'afegeixin a les empreses per d'altres col·laboradors d'AI en tot el món a favor de les víctimes.

Així mateix, AI demana que la reforma del sistema educatiu possibiliti la inclusió definitiva de l'educació sobre drets humans en els diversos trams educatius.

A través de la xarxa d'apel·lants es pretén de fomentar l'activisme i la sensibilitat dels joves espanyols en favor dels drets humans, així com contribuir a la solució positiva dels casos en què es treballarà.

Els estudis mostren que molts pocs joves participen en associacions de qualsevol tipus, incloses les de drets humans, dèficit participatiu que es produeix en tots els trams d'edat de la societat espanyola, que participa molt manco que les del seu entorn sociopolític en el treball de les organitzacions no governamentals.

Formació permanent.

AI demana a les autoritats educatives centrals i autonòmiques que prenguin mesures perquè la formació sobre drets humans sigui

realment part del sistema educatiu, s'exigeixi en els programes oficials i formi part de la formació dels docents. Així mateix, assenyala que és necessària l'elaboració de plans i la destinació de pressuposts perquè en tots els centres educatius hi hagi materials didàctics i divulgatius disponibles sobre drets humans. La reforma del sistema educatiu i dels continguts de l'ensenyament és una oportunitat irrenunciable per aconseguir-ho.

"Són enfora de complir-se les recomanacions realitzades el 1968 per l'Assemblea General de les Nacions Unides, a més de les fetes per d'altres fòrums internacionals -com el Parlament Europeu o el Consell d'Europa- sobre l'ensenyament progressiu d'aquesta matèria en els programes de les escoles primàries i secundàries", ha assenyalat AI.

AI ha elaborat una guia didàctica de materials utilitzables en la formació sobre drets humans, que juntament amb les que han elaborat d'altres organitzacions, ha d'esser la primera pedra que permeti d'iniciar una tasca eficaç sobre educació en drets humans.

L'estudi de la història i la situació actual dels drets humans, així com del treball de les institucions i de les organitzacions no governamentals per abolir-ne les violacions, és actualment molt poc present en els centres educatius, i pràcticament d'una manera voluntària i artesanal. AI demana a les autoritats educatives que intensifiquin els seus esforços perquè, de la reforma del sistema i dels continguts educatius, se'n derivin nous canals per tal que l'estudi dels drets humans sigui un fet habitual, i no excepcional, en les aules.

Els grups d'AI, en 45 localitats espanyoles, realitzaran durant els pròxims mesos desenes de contactes amb institucions, associacions juvenils i centres educatius, amb la finalitat d'impulsar els objectius d'aquesta campanya.

AI demana als joves i professors interessats a rebre informació sobre la xarxa d'apel·lants i/o sobre la guia didàctica que s'adrecin als grups d'AI (°) o a l'apartat de correus 50.318 de Madrid.

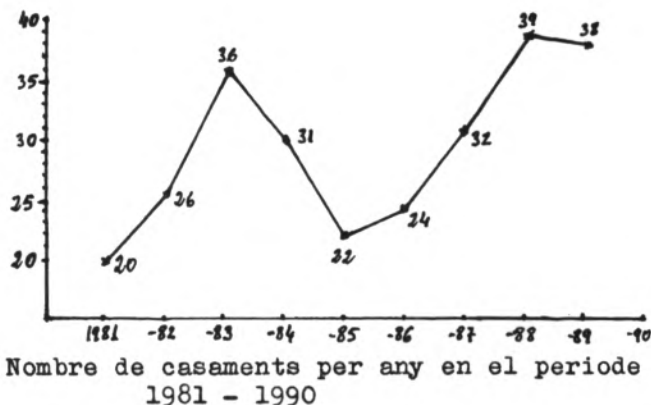
(°) Amnistia Internacional Mallorca: C/ Sant Miquel, 26. Palma.

dossier

ELS CASAMENTS A CAPDEPERA.UNA APROXIMACIÓ CULTURALAproximació sociològica (Continuació)

Si el canvi accelerat de la nostra economia fou provocat i mantingut per l'entrada de capital estranger, el canvi demogràfic ve marcat per la forta immigració (peninsulars i estrangers). En el període 1981-1986, l'augment poblacional ha estat d'uns 1.200 habitants, dels quals solament 62 corresponen al creixement vegetatiu, això és, la diferència entre naixements (312) i defuncions (250). Els altres 1.138 habitants són fruit del corrent immigratori.

Aquest flux d'arribada està format, bàsicament, per gent jove, la qual, una vegada dins la roda de l'activitat turística, estableix noves relacions amb companys(es) de feina o amb turistes. El que en principi eren unes senzilles relacions funcionals, amb el temps s'humanitzen i algunes acaben en noccs. Les oscil·lacions del nombre de casaments entre un any i un altre potser tinguin bastant a veure amb les onades d'immigrants.

El 43% dels casaments es realitza entre els mesos de novembre i desembre, la qual cosa indica que moltes de parelles esperen disposar dels estalvis de la temporada turística i de temps per fer front a les despeses de les noccs i de l'acondicionament de la casa.

Una de les mesures que històricament s'han utilitzat per controlar la natalitat ha estat la del control de l'edat en què es contreu matrimoni. Davant un període d'estroncament econòmic pareix que convé tenir pocs fills i es retrassa el moment de casar-se; en canvi, si hi ha bonança econòmica, la gent sembla més animada i es casa més jove i, per tant, té possibilitat de tenir més fills.

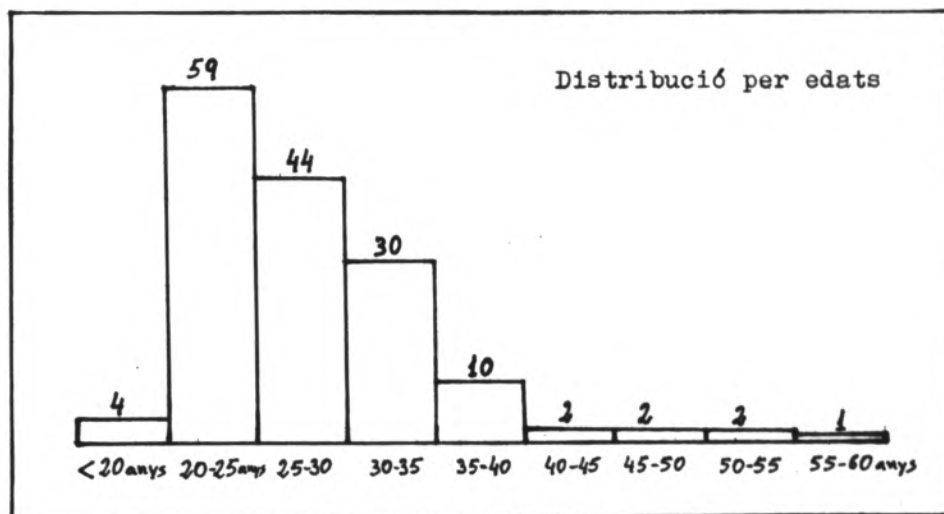
En el període 1979-89, el nombre de fills per matrimoni és força baix, amb tendència al creixement zero. Les parelles gabellines, quant al control de natalitat, estan gairebé a nivell europeu. En aquest període d'onze anys, la mitjana és de 2'27 fills per matrimoni.

L'edat mitja dels nous matrimonis en el període 1988-89 és de 27'3 anys, una mica alta i que ens indica la mesura i el coneixement de causa amb què es pren la decisió de casar-se. Això no vol dir que no hi hagi qualque matrimoni ben jove, amb devuit o denou anys, o que el grup més nombrós dels nous matrimonis tenguin entre vint i vint-i-cinc anys. Segons el Centre d'Investigacions Sociològiques, l'edat mitja del començament de la convivència en parella està baixant en els darrers anys a totes les comunitats autònomes. Dins el segment de població comprès entre els devuit i vint-i-cinc anys, el començament de la convivència en parella es situa entorn als 20'88 anys ("Diario de Mallorca", 14-2-90).

Aproximació ideològica

L'evolució ideològica actual s'ha d'emmarcar dins un ample i profund procés de transformació cultural que començà en els anys seixanta i que coincideix amb el principi del desenvolupament turístic. Dins aquest procés d'evolució ideològica hauríem de distingir dues etapes: des de 1960 a 1975, la primera, i de 1975 fins a l'actualitat, la segona.

(Segueix)

La primera etapa podria definir-se com la de transició d'una cultura sacral, coherent amb el nacional-catolicisme, a una cultura secular o secularitzant, on va arrelant la consciència de la pròpia autonomia, individualitzadora, en què el punt de referència ja no és Déu sinó la consciència que cadascú té de si mateix. No hi ha dubte que els nombrosos canvis socials i econòmics que es produïren en aquell període de quinze anys -l'emigració massiva a les ciutats i zones turístiques, la influència cultural i moral del turisme, el desenvolupament dels mitjans de comunicació i l'extensió de l'ensenyament, la incorporació de la dona al treball remunerat i les implicacions de la societat de consum (oci, publicitat, cotxe, etc.)- crearen, entre d'altres fenòmens socials, una pràctica relacional, comunicativa i convivencial ben distinta. Els sentiments de culpabilitat derivats de la transgressió de l'ortodòxia religiosa foren engolits per les noves propostes culturals i morals.

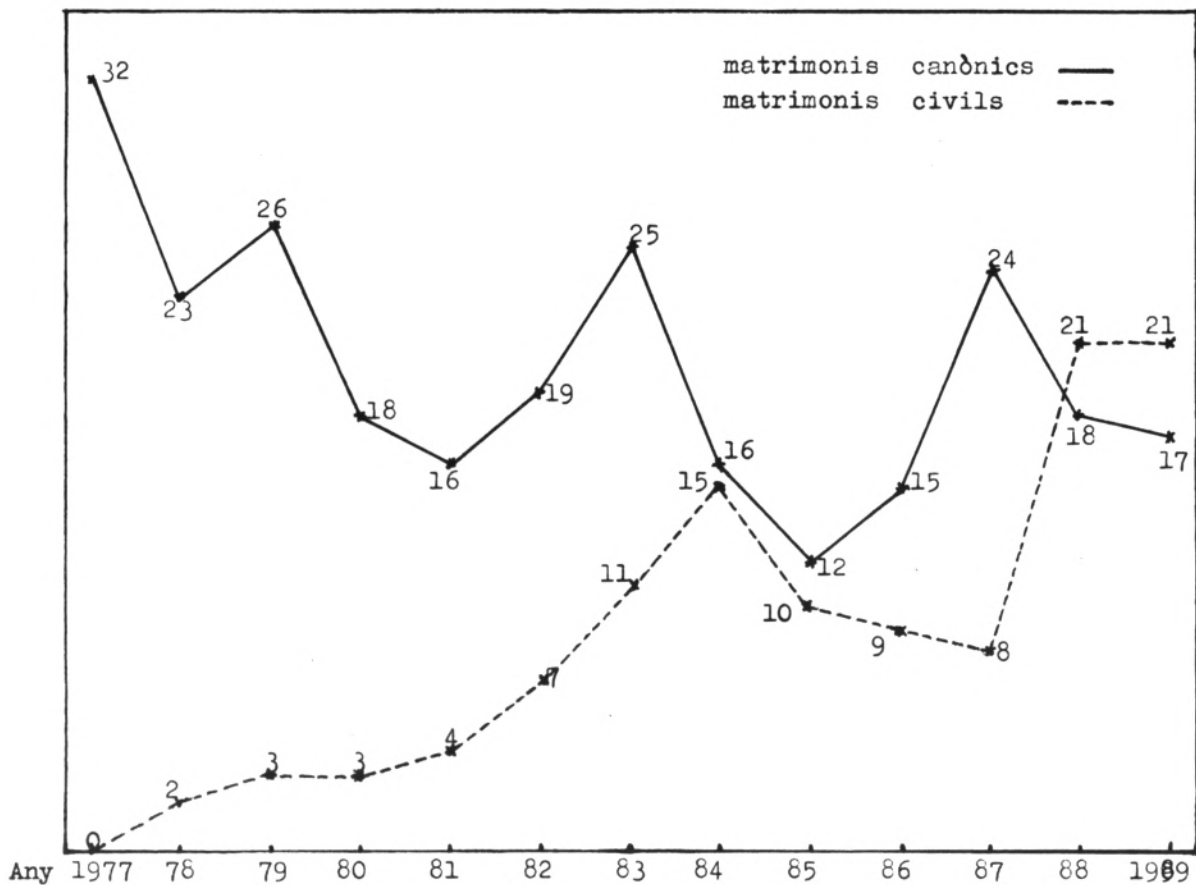
Una clara mostra de l'incompliment de les recomanacions de la jerarquia eclesiàstica la trobam en l'ús que els matrimonis fan dels mètodes anticonceptius rebutjats per l'Església. Segons el sociòleg Amando de Miguel, el control sistemàtic de la natalitat començà a realitzar-se a partir de l'any 1964; des de llavors, l'índex de natalitat baixa sistemàticament. Aquest autor considerava, a l'any 1974, que la tendència seguiria fins arribar als 16 o 17 naixements per 1.000 habitants, on quedaria estabilitzada; situava aquest moment entorn a l'any 1980 (1). A Capdepera, a l'any 1981, el nombre de naixements per mil habitants era de 11'2, amb tendència a seguir baixant. La dada és prou reveladora del rígid control de la natalitat que s'ha establert.

A partir de l'any 1975, amb el canvi de règim polític, s'entraria en una segona etapa dins la qual els processos sociològics i ideològics desenvolupats en el període anterior tendrien el seu reconeixement legal. A l'any 1978, la nova Constitució afirmava la igualtat de l'home i la dona en el context familiar. La Llei 45/1978 modificava uns articles del Codi Penal, despenalitzant la divulgació i propaganda dels medis anticonceptius. La Llei de 7 de juliol de 1981 regulava el matrimoni -nul·litat, separació i divorci- partint del principi de que l'home i la dona són iguals en el matrimoni, en drets i en deures.

Les lleis promulgades en el període democràtic han estat redactades amb una gran dosi de pragmatisme. La mateixa llei que regula el divorci no fou aprovada fins a l'any 1981, quan a l'any 1973 un informe de FOESSA confirmava que el 40% dels fadrins i el 70% dels casats estaven a favor del divorci (2). La despenalització de la divulgació i propaganda dels medis anticonceptius es produí quan la societat, majoritàriament, acceptava i utilitzava aquests medis de control de la natalitat.

Com era d'esperar, la legalització de nous costums i ideologies ha ajudat a assimilar-les i a aprofundir el canvi, tota vegada que el fet de comptar amb un recolzament legal fa que les decisions personals recobrin confiança i seguretat. Aquest fenomen s'observa en el següent gràfic, on es demostra com a Capdepera el matrimoni civil de cada any és més acceptat.

Amb anterioritat a l'any 1977, es celebraven ben pocs matrimonis civils i tots ho eren per motius polítics o religiosos (els membres de la Comunitat Evangèlica). A partir d'aquesta dada hi ha un fort creixement del nombre de

matrimonis civils fins a superar, actualment, el nombre de matrimonis catòlics.

Un procés semblant s'ha produït entre els matrimonis que rompen els seus vincles sentimentals i legals. Abans de 1981, precisament per la quasi absoluta impossibilitat legal, hi havia ben pocs matrimonis que rompien els seus vincles públicament; des d'aleshores ha augmentat considerablement el nombre de separacions. L'any passat, l'Audiència de Balears va tramitar 3.377 expedients de separació, 2.844 expedients de divorci i, tan sols, dos expedients de nul·litat. Aquestes dades poden semblar alarmants, però el que demostra que darrera aquesta estadística hi ha un procés ja madur és que gairebé totes les sol·licituds s'han realitzat de mutu acord.

Després del que he exposat queda clar que vivim un procés de canvi en la concepció del matrimoni, de la vida en parella. Entre els trets més importants, destacaria que de cada vegada més el matrimoni accentua el seu caràcter d'organització civil, deslligant-se de les particulars creences religioses. Gràcies als anticonceptius, l'activitat sexual va normalitzant-se en el si de la parella i es desvin-

cula de la procreació. Els lligams entre home i dona s'estableixen sobre el respecte a l'autonomia de cadascú i les relacions són més igualitàries. Les decisions importants es prenen de mutu acord.

PEP TERRASSA

- (1) "Sexo, mujer y natalidad en España". Amando de Miguel. Ed. Cuadernos para el Diálogo. Madrid 1974. Pág. 160.
- (2) "Noviazgo y matrimonio en la burguesía española". A. Ferrándiz y V. Verdú. Ed. Cuadernos para el Diálogo. Madrid 1974. Pág. 271.

Les dades per elaborar els gràfics s'han recollit del Jutjat Municipal.

Gavadals de tendresa

vuitè

Aquella nit, Carles, la recordes? Maties estava assegut a la barra de la discoteca. Abans de tu arribar-hi, llurs mans fantasmals, com d'altra persona, jugaven amb el tassó buit. Només hi quedaven dintre un trossos de gel, que feia voltar dins el vidre, maquinament. Li agradava la dringadissa del copejar del glaç contra el vidre, el distreia. Un passatemp i, alhora, un reclam per cridar l'atenció. L'enllepolia ésser el blanc de mirades d'innocents jovencells. Escorcollava l'ambient: el pati de taules ple de jovenella asseguda; la pista de ball on homes i dones es contorsionaven embolcallats per la música; la cabina envidrada del punxa-discs, amb el negre de còrpora voluminosa i musculatura brillant de suada, com ensaïmada, bellugant el cos al ritme suau de les cadències; un grup de joves maquillats d'experiència i soledat, que parlen entre ells i que s'ofereixen subtilment en cada una de les seves actituds; a un home alt i bru, amb jaqueta i gorra de capità d'un iot que mai salparà; a una dona de galtes andrògines i de mirada masclenitzada que parla amb una jove de pit planxat i ulls innocents, com una presa, com una víctima de la vella lesbiana, com un principi viciós i tímid; a un jove entotsolat, d'ulls emmarcats del morat d'una amargura o d'un cansament que mai no es recupera, abstret i absent...

Maties estava a l'espera, mentre la nit es tancava sobre ella mateixa. Maties sempre està a l'espera del calfred d'una aventura. Als seus ulls, com carrers mullats d'esperma, sempre hi sonen violins enganyívols i als seus llavis hi floreix l'adulació ensalivada de l'artifici i de la insídia. Maties sempre està a l'aguait d'experiències fortuïtes, d'avinenteses sobtades, d'ocasions aprofitables. Maties obstinat, tou de calentures, egoïstament refinat, amb firsors d'urgències, voluptuós i obscè, vigilant, com cranc dins el cau.

Maties sempre s'asseu a la barra, al punt central de la corba, on la barra es precipita cap els urinaris. Entre la barra i les taules hi queda un buit, un espai contínuament trepitjat, terra de tots i de ningú, terra de llumins apagats i de petjades, lloc de passada, propici per refrescs, per mirades que no diuen res i que ho diuen tot, tirany obligat per anar als lavabos.

Maties està sempre assegut d'esquena a la barra, sobre un taburet alt, encoixinat d'*eskaï* esvorancat, amb les cames penjant dins l'espai de tots i de ningú. Espera. Espera amb orgiàstica sufocació, tremolós de pederàstia, copsant la fatalitat que la nit és llarga i la vida és curta.

La lesbiana i la jove de pit planxat surten de la discoteca, gairebé abraçades, amb agitada delectació, carní pentura d'un sacrifici. Maties somriu per fora, però per dintre sent els repics dels picarols de l'enveja. El fals capità de iot s'ha tret la gorra i balla sol, com un pallaso espanyat, ben al mig de la pista. El jove entotsolat segueix mirant sense mirar, immers per complet dins el seu paisatge inte-

rior. La jovenalla segueix ballant, bojos de ritme i de suada... De prompte, el cor de Maties prengué volada, esclatibufetes. Quedà magnetitzat per la força d'un esguard. Uns ulls blancs, com sagetes, trepanaven la fosca per ungir-lo de desig. I totes les esperes es feren una sola espera. I tots els calfreds, enrampada. I els violins ompliren de sons els seus carrers mullats d'esperma. I el principi adulator fou plenitud viciosa. El negre de la cabina s'oferia amb mirades plenes de promeses. Tota la poderosa musculatura era un sol oferiment. S'oferia en totes i cada una de les seves actituds. S'oferia... Com un efebus esplendorós d'adolescència, s'oferia.

El negre feia temps que havia perdut els trets de l'adolescència. Ja anava per granat. Havia perdut el temps per tresqueres incestuoses, en corrieres abusives, en llicències desenfrenades, en la recerca d'una estabilitat que no trobava. Volia assentar-se al redós de qualcú per posar-hi arrels. Home o dona li era igual. Cercava amb una bisexualitat egoïsta i malaltissa, interessada, quelcom que li compràs, per sempre, la potència muscular, l'embranchada fàl·lica i ardent que portava enganxada de la seva terra calenta. I aquell mercader turístic, burgès de darrera fornada, caçador furtiu d'innocències nocturnes, ric i viciat, que era en Maties, podia donar-li la seguretat desitjada. I decidí oferir-se a ell, en una temptativa de jugar-se l'avenir a una sola carta.

I Maties, egocèntric, un cregut de set soles, que de les tasses que el fet de viure ens ofereix ell només tastava les de mel i les de fel pels altres, que tractava a tot déu de tu encara que tot déu l'havia de tractar, a ell, de vostè, amb l'escalfada del zel sempre a punta de mànec, s'embegué l'estòmac respirant fondo i inflà el pit més que mai per apol·linitzar-se la figura cinquantena, ple de presumpció. Concentrà tota la luxúria a l'esguard per donar resposta positiva a l'oferiment. Tot ell era una enrampada calenta. Es prometia la bacanal més orgiàstica de totes les viscudes, amb aquella musculatura poderosa i forta, que tovaria molla d'orgasmes repetits.

El negre deixà la cabina i passant per davant en Maties, baixà als lavabos.

Maties botà del taburet... Tu, Carles, arribares.

-Maties, bon vespre.

Fores, Carles, una gerra d'aigua freda vessada sobre els calius roents d'una braserada. Maties et mirà com a un mal espant i sense contestar-te a la salutació baixà als urinaris. Tu quedares un poc astorat, sense comprendre la manera de procedir de Maties; pensares, emperò, que devia dur alguna dèria moguda. Ell era un home d'idees fixes, que l'incitaven i l'obcecaven sovint. De jove ja s'ofuscava i no hi havia ni déu que el fes raonar.

Demanares una beguda al bàrman. La discoteca era una de les més preferides per la jovenalla.

ALGUNS CONSELLS PRÀCTICS PER ASSISTIR A CONCERTS
DE L'ORQUESTRA SIMFÒNICA DE LES BALEARS I A
D'ALTRES ACONTEIXEMENTS MUSICALS SEMBLANTS=

Estimats meus:

Sé que us agrada molt la música. Enhorabona. Aquesta és una afició que compartim. Així que, partint d'aquesta afició comuna i del desig compartit de fruir del plaer que la música ens proporciona, farem un propòsit decidit de comportament públic a l'hora d'assistir a concerts de l'Orquestra Simfònica de les Balears i a d'altres acontereixements musicals semblants, com exposava en el títol de presentació. Aquests són els consells que me permet donar a qui no té ni la més remota idea del què exigeix l'assistència a concerts.

1.- Si voleu assistir a un concert us heu d'assebentar de l'hora de començament. Això és fundamental per arribar a temps. Si arribau tard us exposau a trobar el concert començat i el què heu de fer és donar mitja volta i no empenyar els qui han arribat d'hora.

2.- Si per alguna circumstància especial, de caràcter personal i ineludible, no podeu arribar abans del començament del concert, el què heu de fer és esperar el descans i no obrir i tancar portes durant l'audició com si entràssiu al rebost de ca vostra.

3.- Hàgiu arribat o no d'hora, no podeu per cap de les maneres res trencar per entre bancs i cadires, cercant on posar el cul, una vegada començat el concert. Us exposau a que algú, al límit de la seva paciència, us faci la traveta i, amb el renouer, l'orquestra s'hagi d'aturar.

4.- Si no estau molt familiaritzats amb el programa que s'interpreta, els dies previs al concert heu d'escoltar el disc o el cassette de les obres programades (en el mercat del disc les trobareu totes). Amb això us evitau el ridícul d'aplaudir entre les distintes parts d'una mateixa obra.

5.- Si, per alguna circumstància, no heu tengut accés a l'audició prèvia de les obres a interpretar, no sigueu agoserats. Deixau-vos guiar per la prudència i aplaudiu quan ho facin els que sí coneixen de què va la cosa.

6.- Si estau costipats us heu d'abstenir d'assistir a concerts. És molt trist, és una llàstima, és lamentable, però és així. L'altra gent hi va per escoltar música i no per sentir tossir o fer etxems o per veure com us mocau sonorament.

7.- Durant l'audició, per moltes ganes que en tengueu, no heu de comentar amb el veïnat de seient aspectes relatius al bon temps o a la pluja o a la malaltia de la tia del cosí de na Margalida. Això ho heu de deixar per a la sortida.

8.- Si assistiu a concerts acompanyats de nins heu d'estar absolutament segurs de que els infants comparteixen la vostra afició musical. Si no, els nins us donaran la tabarra a vosaltres i als altres assistents que no en tenen cap culpa.

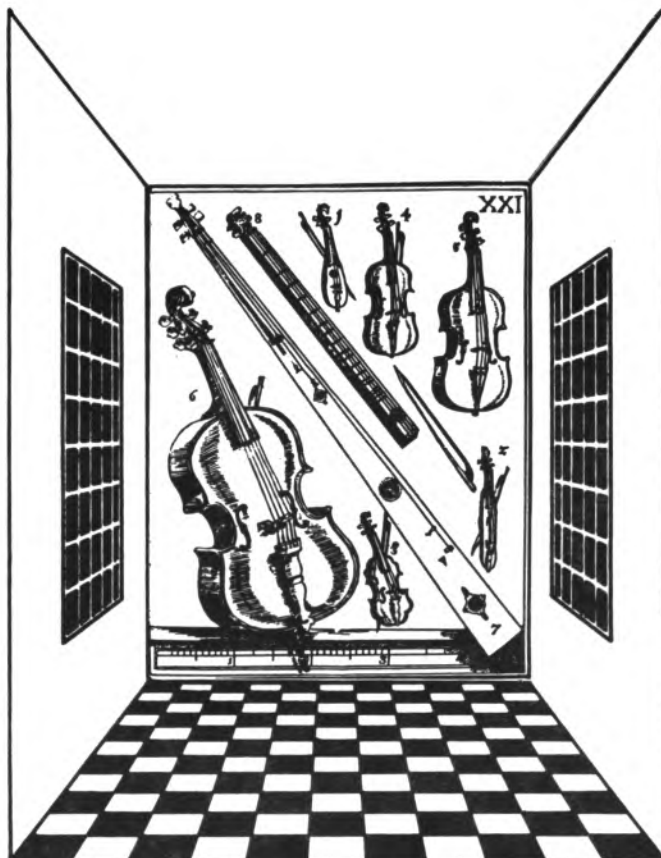
9.- Si vosaltres no pensau assistir a un concert determinat, haurieu de saber els vostres fills petits per on pasturen, no siguin coses que se'ls ocorreixi d'anar-hi ells. Si amb vosaltres al costat ja no són aguantadors, pensau el què poden fer si van totsols, angelets.

10.- Absteniu-vos de fer comentaris com: "aquesta peça me sona", o "ho fa molt bé aquest conjunt", o "Jesús, Déu meu, i no podrien tocar una altra cosa?", o "aquest director fa moltes manotades", i coses per l'estil.

11.- No sigueu presumits i fardeu de que "us ha agradat molt la peça d'en Schuman", si realment s'ha interpretat una obra d'en Schubert.

12.- Finalment, i com a consell més fundamental, procurau acabar la son a ca vostra i per res del món se us ocorreixi de becar durant el concert. No és ja que faci lleig, és que, a més, teniu el perill de roncar. I ja me direu.

CONSELLER.

Imatges

SA PEDRUSCADA, 1927

Nota: En el número anterior, en aquesta mateixa pàgina publicàvem una
una foto sense títol. Es tractava d'una imatge de Canyamel de 1930, ce
dida per Climent Garau.